

Mødre uten barn

Takk til Bjørn Steinar som har skrevet historien de fleste ikke kjente til.

Forord til boka

Svangre får opphold mot arb. eller betaling. Hjelp til adopsjon. Jordmor Lunder, Mysen st. Telefon 1954. Alle Kvinners Blad nr. 43 1956

Dette er historien om de ugifte jentene og kvinnene som på 1930-,40- og 50- tallet dro til en annen kant av landet for å føde i skjul. Det er også historien om barna deres. Og ikke minst historien om ei privat jordmor, Magnhild Lunder, som ga jentene akkurat den løsningen de trengte. Hun sørget for at de fikk leve i skjul fra graviditeten begynte å vises, hun tok i mot barnet på Dalå i Gamleveien 26, Mysen, hun klippet navlestrengen og ga babyen til par som selv ikke kunne få barn og som mest av alt ønsket å adoptere et.

Når jeg sitter i kveldsola utenfor inngangsdøra i Gamleveien 14 på Mysen og titter mellom trærne til høyre, kan jeg se bort til nummer 26, en fin 30-tallsvilla. Der fødte min tante Ingrid sitt eneste barn, min kusine Cecilie, i 1951. Der ble min kones fetter Odd Arne født to år senere. Cecilie og jeg vokste opp i Bergen, Odd Arne og min kone i Odda. Både Cecilies og Odd Arnes mor dro den lange veien til Mysen for å føde sitt eneste barn her i gaten vår. Begge kom i all hemmelighet

Begge dro i all hemmelighet. Hvorfor?.Hvem var denne jordmora? Og hvem var de gravide jentene, de som på folkemunne ble kalt Lunder-jentene.

Dette har jeg prøvd å finne ut av, og jeg har kommet over et stykke nær historie som var hemmelig for oss den gang og er fremmed for oss i dag. Det sørgelige er at denne viktige delen av norsk kvinne-, familie-, adopsjons- og jordmorhistorie ikke er bedre kjent.

Snart vil det være for sent. Min tante Ingrid døde for flere år siden, jordmor Magnhild Lunder led en voldsom død i 1963. De fleste som kan minnes er borte.

Det begynte med et forsøk på å forstå hva som hendte med tante Ingrid og hva som førte henne akkurat til Mysen- Men jeg kom inn i en verden som angår langt flere enn min tante og mitt hjemsted, det angår tusenvis av mennesker over hele landet.

Noe av det skammeligste som kunne skje ei jente eller en kvinne den gangen var å være ugift mor, å få en løsunge. Det medførte nød for mor og barn. Mange mødre hadde derfor ikke noe valg, de måtte gi bort barnet.

Men de ble også fri til å reise hjem etterpå som om ingenting hadde skjedd. Og barnet kunne få det godt. Dette var løsningen som ble kjøpt, det var jordmor Magnhild Lunders løsning for de ulykkeligste, for kvinnene som var kommet i "uløkka".

De som ble mødre uten barn.